NN 16/2019 (15.2.2019.), Zakon o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

HRVATSKI SABOR

314

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O UBLAŽAVANJU I UKLANJANJU POSLJEDICA PRIRODNIH NEPOGODA

Proglašavam Zakon o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici *8.* veljače 2019. godine.

Klasa: 011-01/19-01/20
Urbroj: 71-06-01/1-19-2
Zagreb, 13. veljače 2019.

Predsjednica
Republike Hrvatske
Kolinda Grabar-Kitarović, v. r.

ZAKON

O UBLAŽAVANJU I UKLANJANJU POSLJEDICA PRIRODNIH NEPOGODA

GLAVA I.
UVODNI DIO

Predmet Zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju kriteriji i ovlasti za proglašenje prirodne nepogode, procjena štete od prirodne nepogode, dodjela pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih na području Republike Hrvatske, Registar šteta od prirodnih nepogoda (u daljnjem tekstu: Registar šteta) te druga pitanja u vezi s dodjelom pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda.

Značenje pojmova

Članak 2.

(1) Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeća značenja:

1. *građevina* je sklop definiran propisom kojim se uređuje gradnja

2. *imovina* obuhvaća građevine, infrastrukturu, opremu, zemljišta, višegodišnje nasade, šume, stoku, obrtna sredstva u poljoprivredi te ostala sredstva i dobra

3. *poljoprivrednik* je fizička ili pravna osoba ili skupina fizičkih ili pravnih osoba koja obavlja poljoprivrednu djelatnost na području Republike Hrvatske, a obuhvaća sljedeće organizacijske oblike: obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo, samoopskrbno poljoprivredno gospodarstvo, obrt registriran za obavljanje poljoprivredne djelatnosti, trgovačko društvo ili zadrugu registriranu za obavljanje poljoprivredne djelatnosti te druga pravna osoba

4. *štete u poljoprivredi* su štete koje je poljoprivrednik pretrpio na poljoprivrednom zemljištu i/ili primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji

5. *poljoprivredno gospodarstvo* čine sve proizvodne jedinice na kojima se obavlja poljoprivredna djelatnost i kojima upravlja poljoprivrednik, a koje se nalaze na području Republike Hrvatske

6. *štete u šumarstvu* su štete na šumskom zemljištu i šumama

7. *osiguravatelj* je društvo za osiguranje u smislu zakona kojim je uređeno osiguranje

8. *oštećenik* je fizička ili pravna osoba na čijoj je imovini utvrđena šteta od prirodnih nepogoda sukladno kriterijima iz ovoga Zakona

9. *katastrofa* ima značenje u smislu zakona kojim je uređen sustav civilne zaštite

10. *poduzetnik* je svaka pravna ili fizička osoba koja, obavljajući gospodarsku djelatnost, sudjeluje u prometu robe i usluga bez obzira na to stječe li profit ili ne stječe

11. *stambene zgrade* u smislu ovoga Zakona su zgrade za smještaj i boravak ljudi

12. *infrastruktura* su građevine definirane propisom kojim se uređuje prostorno uređenje

13. *važeće tržišne cijene* su cijene određene na odgovarajućem tržištu

14. *jedinstvene cijene* su cijene koje donosi, objavljuje i unosi u Registar šteta Državno povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda na prijedlog nadležnog ministarstva

15. *realna procjena vrijednosti imovine* je procjena imovine od strane nadležnih ministarstava

16. *registar šteta* je digitalna baza podataka svih šteta nastalih zbog prirodnih nepogoda na području Republike Hrvatske

17. *žurna pomoć* je pomoć koja se dodjeljuje u slučajevima u kojima su posljedice na imovini stanovništva, pravnih osoba i javnoj infrastrukturi uzrokovane prirodnom nepogodom i/ili katastrofom takve da prijete ugrozom zdravlja i života stanovništva na područjima zahvaćenim prirodnom nepogodom

18. *štete u ribarstvu* su štete na imovini i/ili proizvodnji proizvoda ribarstva i akvakulture.

(2) Izrazi koji se koriste u ovome propisu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

Prirodna nepogoda

Članak 3.

(1) Prirodnom nepogodom, u smislu ovoga Zakona, smatraju se iznenadne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vremenskim prilikama, seizmičkim uzrocima i drugim prirodnim uzrocima koje prekidaju normalno odvijanje života, uzrokuju žrtve, štetu na imovini i/ili njezin gubitak te štetu na javnoj infrastrukturi i/ili u okolišu.

(2) Prirodnom nepogodom iz stavka 1. ovoga članka smatraju se:

1. potres
2. olujni i orkanski vjetar
3. požar
4. poplava
5. suša
6. tuča, kiša koja se smrzava u dodiru s podlogom
7. mraz
8. izvanredno velika visina snijega
9. snježni nanos i lavina
10. nagomilavanje leda na vodotocima
11. klizanje, tečenje, odronjavanje i prevrtanje zemljišta
12. druge pojave takva opsega koje, ovisno o mjesnim prilikama, uzrokuju bitne poremećaje u životu ljudi na određenom području.

(3) U smislu ovoga Zakona, štetama od prirodnih nepogoda ne smatraju se one štete koje su namjerno izazvane na vlastitoj imovini te štete koje su nastale zbog nemara i/ili zbog nepoduzimanja propisanih mjera zaštite.

(4) Prirodna nepogoda može se proglasiti ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20 % vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30 % prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području jedinice lokalne samouprave ili ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području jedinice lokalne samouprave najmanje 30 %.

(5) Ispunjenje uvjeta iz stavka 4. ovoga članka utvrđuje općinsko odnosno gradsko povjerenstvo odnosno Gradsko povjerenstvo Grada Zagreba.

Članak 4.

Prilikom provedbi mjera radi djelomičnog ublažavanja šteta od prirodnih nepogoda o kojima odlučuju nadležna tijela iz ovoga Zakona obvezno se uzima u obzir opseg nastalih šteta i utjecaj prirodnih nepogoda na stradanja stanovništva, ugrozu života i zdravlja ljudi te onemogućavanje nesmetanog funkcioniranja gospodarstva.

GLAVA II.
NADLEŽNA TIJELA I OPIS POSLOVA

Nadležna tijela

Članak 5.

(1) Nadležna tijela za provedbu ovoga Zakona jesu: Vlada Republike Hrvatske, povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda, nadležna ministarstva, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb (u daljnjem tekstu: nadležna tijela).

(2) Nadležna ministarstva iz stavka 1. ovoga članka jesu ministarstva nadležna za financije; poljoprivredu, šumarstvo i ribarstvo; gospodarstvo; graditeljstvo i prostorno uređenje; zaštitu okoliša i energetiku; more, promet i infrastrukturu.

Članak 6.

Hrvatski sabor u skladu s odredbama ovoga Zakona:

1. imenuje članove Državnog povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda

2. usvaja godišnje izvješće o konačnoj procjeni šteta i utrošku sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda i radu Državnog povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda

3. provodi i druge aktivnosti u skladu sa svojim nadležnostima i odredbama ovoga Zakona.

Vlada Republike Hrvatske

Članak 7.

Vlada Republike Hrvatske u skladu s odredbama ovoga Zakona obavlja sljedeće poslove:

1. donosi odluku o proglašenju prirodne nepogode na području dviju ili više županija ili na cijelom području Republike Hrvatske

2. odobrava pomoć za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda na prijedlog Državnog povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda

3. odobrava žurnu pomoć na prijedlog Državnog povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda i/ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te Grada Zagreba

4. odlučuje o različitim mjerama i programima za djelomično ublažavanje i otklanjanje posljedica šteta od prirodnih nepogoda

5. obavlja i druge poslove u skladu sa svojim nadležnostima i odredbama ovoga Zakona.

Povjerenstva

Članak 8.

(1) Poslove u vezi s procjenom štete i dodjele sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda obavljaju:

1. Državno povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda (u daljnjem tekstu: Državno povjerenstvo)

2. Gradsko povjerenstvo Grada Zagreba za procjenu šteta od prirodnih nepogoda (u daljnjem tekstu: Gradsko povjerenstvo Grada Zagreba)

3. županijska povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda (u daljnjem tekstu: županijska povjerenstva)

4. gradska i općinska povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda (u daljnjem tekstu: gradska i općinska povjerenstva).

(2) Postupanja i poslove iz stavka 1. ovoga članka povjerenstva provode u suradnji s nadležnim ministarstvima, Vladom Republike Hrvatske i drugim tijelima koja sudjeluju u određenju kriterija i isplate sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda.

(3) Odluke o imenovanju članova Državnog povjerenstva objavljuju se u »Narodnim novinama«, a odluke o imenovanjima ostalih povjerenstava objavljuju se u službenom glasniku jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grada Zagreba.

(4) Članovima povjerenstava mogu se imenovati osobe koje imaju dobar ugled i koje raspolažu potrebnim stručnim znanjima.

Državno povjerenstvo

Članak 9.

(1) Članove Državnog povjerenstva imenuje Hrvatski sabor na razdoblje od četiri godine.

(2) Državno povjerenstvo čini 14 članova, od kojih je jedan predsjednik.

(3) Članovi Državnog povjerenstva su:

1. sedam članova iz redova zastupnika Hrvatskog sabora na prijedlog Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove

2. dva člana, od kojih je jedan član ujedno i tajnik Državnog povjerenstva, imenovana na prijedlog ministarstva nadležnog za financije

3. po jedan član imenovan na prijedlog ministarstva nadležnog za poljoprivredu, ministarstva nadležnog za graditeljstvo i prostorno uređenje, ministarstva nadležnog za zaštitu okoliša te ministarstva nadležnog za more, promet i infrastrukturu

4. jedan član koji predstavlja društvo za osiguranje s najvećim udjelom na tržištu osiguranja u Republici Hrvatskoj.

(4) Državno povjerenstvo ima sjedište u ministarstvu nadležnom za financije.

(5) Pomoć u radu i pripremi svih materijala nužnih za postupanje Državnog povjerenstva obavlja ministarstvo nadležno za financije.

(6) Sredstva za rad Državnog povjerenstva osiguravaju se sa stavke za prirodne nepogode u državnom proračunu Republike Hrvatske.

Poslovi Državnog povjerenstva

Članak 10.

(1) Državno povjerenstvo u skladu s odredbama ovoga Zakona obavlja poslove evidencije, izrade izvješća, obrade podataka o nastalim štetama i određivanja kriterija za raspodjelu i odobrenje pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda, a posebno:

1. usklađuje rad gradskog/općinskog/županijskog povjerenstva te surađuje u pitanjima prijave i/ili procjena šteta od prirodnih nepogoda

2. podnosi prijedlog Vladi Republike Hrvatske za odobravanje pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode

3. daje mišljenje na izvješće s prikazom svih potvrđenih šteta koje zajedno s prijedlogom dodjele sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda dostavljaju nadležna ministarstva

4. odlučuje o konačnoj procjeni šteta na temelju izvješća dostavljenih od nadležnih ministarstava glede uzroka, vrste, okolnosti, vrijednosti i njihovih posljedica

5. izrađuje godišnje izvješće o konačnoj procjeni šteta i utrošku sredstava žurne pomoći i sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda i svom radu koje podnosi Hrvatskom saboru

6. u suradnji s nadležnim središnjim tijelima državne uprave i županijskim povjerenstvima podnosi prijedlog Vladi Republike Hrvatske za odobravanje žurne novčane pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode

7. donosi plan iznosa i namjene sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda

8. po potrebi obavlja izvide nastalih šteta obilaskom terena nakon proglašenja prirodne nepogode, o čemu sastavlja zapisnik i predlaže mjere iz svoje nadležnosti Vladi Republike Hrvatske

9. prati stanje računa redovitih sredstava odobrenih u tijeku godine u svrhu prijedloga dodjele pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode

10. surađuje s nadležnim središnjim tijelima državne uprave, stručnim i znanstvenim institucijama, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te međunarodnim institucijama

11. pruža stručnu pomoć nadležnim tijelima pri provedbi mjera dodjele sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda

12. obavlja i druge poslove određene ovim Zakonom i drugim propisima.

(2) Državno povjerenstvo u slučaju izvida iz stavka 1. točke 8. ovoga članka i/ili na osnovi podataka o uočenim nepravilnostima u provedbi ovoga Zakona obavještava nadležno ministarstvo te ministarstvo nadležno za financije za potrebe nadzora iz ovoga Zakona.

(3) Državno povjerenstvo za potrebe poslova iz svoje nadležnosti, a posebno pri izradi različitih analiza i/ili studija usmjerenih smanjenju negativnih utjecaja i šteta prouzročenih prirodnim nepogodama može angažirati vanjske stručnjake te određuje njihove zadatke.

(4) Postupak odabira vanjskih stručnjaka iz stavka 3. ovoga članka provodi se u skladu s propisima kojima se uređuje područje javne nabave, koji u ime Državnog povjerenstva provode nadležne službe Hrvatskoga sabora.

Ministarstva

Članak 11.

Nadležna ministarstva, u skladu s odredbama ovoga Zakona, obavljaju sljedeće poslove:

1. potvrđuju konačnu procjenu šteta nastalih kao posljedica prirodne nepogode na temelju podataka dostavljenih putem Registra šteta od strane županijskih povjerenstava i Gradskog povjerenstva Grada Zagreba

2. predlažu Državnom povjerenstvu kriterije iz svoje nadležnosti za dodjelu sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda za štete iz točke 1. ovoga stavka

3. obavljaju poslove vezane za Registar šteta sukladno ovome Zakonu

4. obavljaju druge poslove i aktivnosti iz svojeg djelokruga u suradnji s drugim ministarstvima ili drugim tijelima radi dodjele sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda.

Županijsko povjerenstvo

Članak 12.

(1) Članove županijskog povjerenstva imenuje županijska skupština na razdoblje od četiri godine.

(2) Županijsko povjerenstvo u skladu s odredbama ovoga Zakona obavlja sljedeće poslove:

1. usklađuje rad gradskih i općinskih povjerenstava

2. provjerava i utvrđuje konačnu procjenu šteta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sa svojeg područja

3. podnosi Državnom povjerenstvu prijedlog s obrazloženjem za odobravanje žurne novčane pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode

4. po potrebi izravno na terenu i području zahvaćenom prirodnom nepogodom obavlja izvid štete na imovini u kojem mogu sudjelovati predstavnici nadležnih ministarstava odnosno pravne osobe, ovisno o vrsti i posljedicama prirodne nepogode i nastale štete

5. objedinjuje i prosljeđuje putem Registra šteta Državnom povjerenstvu konačne procjene šteta te konačno izvješće o utrošku sredstava žurne pomoći i sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u gradovima odnosno općinama na području županije

6. imenuje stručno povjerenstvo na temelju prijedloga općinskog odnosno gradskog povjerenstva

7. donosi plan djelovanja u području prirodnih nepogoda iz svoje nadležnosti

8. obavlja i druge poslove određene odlukom o osnivanju, odnosno poslove koje provodi u suradnji s Državnim povjerenstvom.

(3) Oblik i način unosa u Registar šteta iz stavka 2. točke 5. ovoga članka propisuje ministar financija pravilnikom.

(4) Članovi povjerenstva u svojem radu dužni su postupati savjesno i u skladu s odredbama ovoga Zakona, u suprotnom, oštećenici imaju pravo tražiti nadoknadu štete od jedinice područne (regionalne) samouprave za učinjene propuste.

Gradsko povjerenstvo Grada Zagreba

Članak 13.

(1) Članove Gradskog povjerenstva Grada Zagreba imenuje Gradska skupština Grada Zagreba na razdoblje od četiri godine.

(2) Gradsko povjerenstvo Grada Zagreba u skladu s odredbama ovoga Zakona obavlja sljedeće poslove:

1. predlaže gradonačelniku Grada Zagreba proglašenje prirodne nepogode

2. podnosi Državnom povjerenstvu prijedlog s obrazloženjem za odobravanje žurne novčane pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode

3. utvrđuje i provjerava visinu štete od prirodne nepogode za područje Grada Zagreba

4. unosi podatke o prvim procjenama šteta u Registar šteta